

Vjesnik Вісник

Broj 92, 4/2024. /Номер 92, 4/2024.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

ЗВЕРНЕННЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Шановні Члени Ради Директорів та члени складових організацій SKU (Світового Конгресу Українців)!

Цим листом повідомляємо вас, що Світовий Конгрес Українців започатковує безстрокову адвокаційну кампанію #UkraineInNATO та закликає всі українські громади, організації, українців та друзів України за кордоном долучитися до ініціативи.

Напередодні 75-го ювілейного Саміту НАТО, що відбудеться у Вашингтоні 9-11 липня 2024 року, SKU звертається до урядів та лідерів країн-членів НАТО з пропозицією підтримати вступ України до НАТО шляхом запрошення України до Альянсу.

Мета цієї адвокаційної кампанії – підтримати Україну та вимагати отримання запрошення для України щодо вступу в НАТО під гаслом «Make NATO Stronger - Invite Ukraine».

У рамках кампанії «Make NATO Stronger - Invite Ukraine» заплановані заходи в усіх 32-х країнах-членах НАТО, а саме: зустрічі на високому рівні з впливовими політичними та громадськими лідерами, потужні громадські акції у всіх країнах-членах Альянсу 6-7 липня 2024 року та спеціальні події як в урядових колах, так і в експертному середовищі.

Тому Світовий Конгрес Українців звертається до всіх українців та друзів України діяти проактивно,

а саме: надсилати листи до урядів держав-членів НАТО (ЛІНК на матеріали), ініціювати звернення до медіа з ключовими тезами (ЛІНК на матеріали), надавати відповіді на найбільш затребувані питання щодо вступу України в НАТО (ЛІНК на матеріали), поширювати аналітичні матеріали (ЛІНК на матеріали), використовувати у соціальних медіа візуальні матеріали кампанії (ЛІНК на матеріали), організувати вуличні акції у містах та столицях держав-членів НАТО 6-7 липня 2024 року. **Матеріали знаходяться на головній сторінці сайту SKU: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/>**

10-11 липня Президент SKU Павло Грод візьме участь у Громадському Форумі НАТО, що є невід'ємною частиною Саміту. Захід організовано за підтримки уряду США та Atlantic Council, Центром нової американської безпеки, GLOBSEC та Інститутом Гудзону. До участі в роботі Форуму долучаться спікери з числа глав держав, урядовці, експерти та військові аналітики.

SKU розраховує, що під час Саміту у Вашингтоні союзники продемонструють лідерство та єдність, і Україна отримає чітку перспективу членства з конкретними часовими рамками.

Підтримайте Україну на її євроатлантичному шляху!

Make NATO Stronger - Invite Ukraine

Адвокаційна команда SKU

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавель: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За издавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк
Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Граљук, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Рагуж

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrizni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Raguz

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 УКРАЇНА ТА ЄС ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ
- 4 UKRAJINA I EU POTPISALI ZAJEDNIČKE SIGURNOSNE OBVEZE
- 5 МОЛИТОВНИЙ СЧІДАНОК В УКРАЇНІ З ВІРОЮ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА НАД ЗЛОМ
- 7 «ШВИДКА ДОПОМОГА» ЗА ДІВОЧИ КОСИ
- 7 DJEVOJAČKE PLETENICE ZA VOZILO HITNE POMOĆI
- 8 ПРЕЗИДЕНТ ЗЕЛЕНСЬКИЙ ВІДКРИВ САМІТ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ
- 9 УЧАСНИКИ ГЛОБАЛЬНОГО САМІТУ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ ПРО ОСНОВИ МИРУ
- 10 САМІТ ВИСОКОГО РІВНЯ ПРО МИР ДЛЯ УКРАЇНИ. СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ ПРО ОСНОВИ МИРУ
- 11 ХТО НЕ ПРИЄДНАВСЯ ДО КОМЮНІКЕ І ЧОМУ
- 12 „LJUDSKA DIMENZIJA“
- 13 ВІДБУВСЯ 75-ЮБІЛЕЙНИЙ САМІТ НАТО У ВАШИНГТОНІ
- 14 TERENSKA NASTAVA UKRAJINISTA 2024.
- 16 ВІДБУЛАСЯ 17 ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ
- 18 У КАНИЖІ ВІДБУЛАСЯ XVII ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ
- 20 U KANIŽI ODRŽANA 17. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

Djelatnost naših društava

- 22 МІЖНАРОДНИЙ ПРОЕКТ «ЧАС НАДІЇ»
- 24 МІЖНАРОДНИЙ ПРОЕКТ «ЧАС НАДІЇ»
- 25 RADOVI IZ SLAME
- 26 UKRAJINCI IZ KANIŽE SUDJELOVALI NA MANIFESTACIJI „DANI TOLISE“
- 26 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN KONCERT DJEČJEG CRKVENOG ZBORA
- 27 U DONJEM MIHOLJCU ODRŽANA 50. SMOTRA FOLKLORA „MIHOLJAČKO SIJELO“
- 28 „OJ, SIBINJU, LIPO SELO NAŠE“
- 28 У СПЛІТІ ВІДЗНАЧИЛИ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ
- 29 „СКАРБИ ПРЕДКІВ У НАШИХ СЕРЦЯХ“
- 28 „UMJETNOST KOJA DONOSI SVJETLO“
- 31 UKRJINCI IZ LIPOVLJANA USPJEŠNO SURAĐUJU SA DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA
- 31 SUSRET PJEVAČKIH ZBOROVA I FOLKLORNIH SKUPINA U KUPLJENSKOM HRUŠEVCU
- 32 NOVOGRADSKЕ IVANJSKE NOĆI
- 33 ДУНАЙ ФЕСТ У ВУКОВАРІ
- 34 «ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

In memoriam

- 35 СУМНА ЗВІСТКА

NA NASLOVNOJ STRANICI: Članice Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" Kaniža na 17. središnjoj manifestaciji Ukrajinaca Republike Hrvatske koja je održana u Kaniži.

NA ZADNJOJ STRANICI: Crveni mak - simbol ljepote i sjećanja na poginule branitelje i civile u ratu.

УКРАЇНА ТА ЄС ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

моменту вступу в ЄС, а також готовність Європейського Союзу й держав-членів підтримувати Україну на шляху до членства.

Підтверджується готовність усіх держав-членів посилювати санкції ЄС проти РФ, боротися зі спробами їх обійти, а також співпрацювати в протидії гібридним та кіберзагрозам і забезпеченні вільного судноплавства в Чорному та Азовському морях.

Ідеться, зокрема, про відкриття Офісу оборонних інновацій ЄС у Києві та співпрацю між нашою державою та Євросоюзом у галузі оборонних індустрій.

Спільні безпекові зобов'язання з ЄС доповнюють і посилюють уже чинні двосторонні безпекові угоди, укладені з державами-членами, а також закріплюють зобов'язання щодо підтримки нашої країни для тих держав-членів, які наразі ще не приєдналися до Спільної декларації про підтримку України.

Уперше в документі, підписаному ЄС із третьою країною, передбачений відповідний консультаційний механізм у разі можливої майбутньої агресії (протягом 24 годин).

Спільні безпекові зобов'язання між Україною та ЄС укладені на виконання Спільної декларації G7 від 12 липня 2023 року.

Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
27 червня 2024 року

У Брюсселі Президент Володимир Зеленський, Президент Європейської ради Шарль Мішель і Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн підписали Спільні безпекові зобов'язання між Україною та ЄС.

Ці домовленості вперше закріплюють багатосторонні довгострокові зобов'язання всіх 27 держав – членів ЄС надавати Україні широку підтримку в усіх ключових сферах: військову, фінансову, гуманітарну та політичну допомогу впродовж десяти років.

Водночас у документі зафіксовані довгострокові зобов'язання щодо підтримки нашої країни до

UKRAJINA I EU POTPISALI ZAJEDNIČKE SIGURNOSNE OBVEZE

U Bruxellesu su predsjednik Volodymyr Zelenskyj, predsjednik Europskog vijeća Charles Michel i predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen potpisali Zajedničke sigurnosne obveze između Ukrajine i EU-a.

Ovi sporazumi po prvi put uspostavljaju multilateralne dugoročne obveze svih 27 država članica EU da Ukrajini pruže široku potporu u svim ključnim područjima: vojnu, finansijsku, humanitarnu i političku pomoć tijekom deset godina.

Istodobno, u dokumentu se bilježe dugoročne obveze potpore našoj zemlji do njezina ulaska u EU, kao i spremnost Europske unije i njezinih država članica da podrže Ukrajinu na njezinu putu prema članstvu.

Potvrđuje se spremnost svih država članica na jačanje sankcija EU-a protiv Ruske Federacije, borbu protiv

pokušaja njihovog zaobilaženja te suradnju u suzbijanju hibridnih i kibernetičkih prijetnji te osiguravanju slobodne plovidbe Crnim i Azovskim morem.

Riječ je, posebice, o otvaranju Ureda za obrambene inovacije EU-a u Kyjivu te suradnji naše države i Europske unije u području obrambenih industrija.

Zajedničke sigurnosne obveze s EU nadopunjuju i jačaju već važeće bilateralne sigurnosne sporazume sklopljene s državama članicama, kao i utvrđuju obveze u pogledu potpore naše zemlje onim državama članicama koje još nisu pristupile Zajedničkoj deklaraciji o potpori Ukrajini.

Po prvi put dokument koji je EU potpisala s trećom zemljom predviđa odgovarajući mehanizam konzultacija u slučaju moguće buduće agresije (unutar 24 sata).

Zajedničke sigurnosne obveze između Ukrajine i EU-a zaključene su radi provedbe Zajedničke deklaracije G7 od 12. srpnja 2023.

*Službene internetske stranice
PREDSJEDNIKA UKRAJINE*

27. lipnja 2024.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

МОЛИТОВНИЙ СНІДАНОК В УКРАЇНІ З ВІРОЮ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА НАД ЗЛОМ

Понад 800 учасників із 15 країн світу приєдналися до Національного молитовного сніданку

Національний молитовний сніданок, який нуперше відбувся під патронатом Президента України, відвідали 836 осіб із 15 країн світу, зокрема представники 12 конфесій.

У заході взяли участь Президент України Володимир Зеленський, Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, народні депутати, очільники церков і релігійних організацій,

волонтери, капелани, військовослужбовці, ветерани та спортсмени.

Глава Української держави наголосив, що молитовний сніданок зібрав різних за поглядами людей, але всі вони об'єднані прагненням забезпечити Україні реальну перемогу добра над злом.

До учасників Національного молитовного сніданку звернулися спікер Палати представників Сполуче-

них Штатів Америки Майк Джонсон і колишній віцепрезидент США Майк Пенс. «Ми молимося за подальшу силу української армії, безпеку українського народу та міцний мир на вашій батьківщині», – зазначив спікер Палати представників Конгресу США. Майк Пенс у зверненні наголосив, що понад два роки український народ мужньо протистоїть неспровокованому та безсовісному вторгненню нації, яка вчетверо більша за населенням і вдесятеро – за економічною потужністю.

«Через кордони, континенти й мови ми зібралися разом, щоб просити Бога принести мир, справедливість і перемогу для народу України», – зауважив Майк Пенс.

Конгресмен США Дон Бекон зазначив, що він молиться за те, щоб Україна здобула перемогу. «Молимося за поранених військових, щоб вони одужали, молимося за всіх українських дітей, яких

викрали росіяни, щоб вони повернулися до своїх родин», – сказав Дон Бекон.

Співголова Української групи Конгресу Браян Фіцпатрік зауважив, що увесь світ бачить, із якою стійкістю та сміливістю тримається український народ у боротьбі з тиранією. «Ця героїчна боротьба українського народу нагадує нашу боротьбу за свободу й демократію», – додав він.

У відеоформаті з вітальним словом до учасників Національного молитовного сніданку, зокрема, звернулися члени Палати представників Конгресу США Роберт Адерхолт, Майк Квіглі, Тім Волберг, Хуан Варгас, Джеррі Моран та капелан Палати представників Маргарет Кіббен, сенатори Джеймс Ленкфорд, Річард Блюменталь, Стів Дейнс, капелан Сенату адмірал Баррі Блек, а також глави 56 релігійних місій і церков з усього світу.

Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
29 червня 2024 року

«ШВИДКА ДОПОМОГА» ЗА ДІВОЧІ КОСИ

Foto: Robert Anic/PIXSELL

Під час палкого концерту Артема Пивоварова на підтримку України в «Творниці культури» в Загребі 7 червня 2024 року відбулося не менш приголомшливе дійство: на сцену вийшла 12-річна сором'язлива дівчинка Павла Гусева з Києва, яка публічно відрізала своє довге, розкішне волосся – заради збору коштів на купівлю «швидкої допомоги» для транспортування поранених в Україні.

На сцені дівчинка знітилася, була сумна і тоді Артем Пивоваров, один з найпопулярніших українських співаків нової хвилі, розповів те, що мала розказати Павла. Дівчинка виїхала з окупації на Київщині і зараз живе в Загребі... Цю її ідею відрізати свої коси і розпочати гуманітарну акцію збору коштів підтримали асоціації Dobro Dobrim та Crvena Kalyna. Дівчинка дуже хоче допомогти своїй країні, чим може.

«Мабуть, я не зберу необхідні гроші на «швидку допомогу», продаючи своє волосся, але, можливо, заохочу інших людей задонатити, щоб ми разом допомогли Україні, - каже Павла. Вона навіть створила групу в соцмережах, де написала: «Якщо кожен з вас зможе внести 5-10-15-20 євро або більше, ми дуже скоро зберемо гроші на придбання автомобіля «швидкої допомоги». А кожен, хто заплатить 100 євро, потрапляє в барабан, щоб розіграти головний приз – моє волосся. Разом ми – сила, і я вірю, що дуже скоро наша «швидка» поїде в Україну. Мета – зібрати 40 000 євро. До речі, зараз вже маємо донати з Греції та Португалії».

Павлі Гусевій, звичайно, шкода свого волосся, але вона рада віддати його задля перемоги... Про це написали хорватські ЗМІ і це теж важлива інформаційна «цеглинка» в підтримці нашої країни. А ще... У волосся є своя потужна магічна сила, це знали наші предки... Отже сила волосся теж допоможе.

Продовжуємо донатити разом і наближати нашу Перемогу!

Ксенія Мелешко

DJEVOJAČKE PLETENICE ZA VOZILO HITNE POMOĆI

Foto: Robert Anic/PIXSELL

Тijekom strastvenog koncerta podrške Ukrajini jednog od najpopularnijih suvremenih pjevača novog vala u Ukrajini Artema Pyvovarova u "Tvornici kulture" u Zagrebu 7. lipnja 2024. dogodio se jednako zapanjujući događaj: pomalo sramežljiva 12-godišnja djevojčica Pavla Huseva iz Kyjiva izašla je na pozornicu gdje joj je odrezana njezina duga, raskošna kosa - u svrhu prikupljanja sredstava za nabavu vozila hitne pomoći za prijevoz ranjenika u Ukrajini.

Na pozornici je djevojka bila malo zbunjena i tužna, a onda je Artem Pyvovarov ispričao ono što je imala za ispričati Pavla. Djevojka je napustila Ukrajinu tijekom okupacije Kyjivske oblasti i sada živi u Zagrebu. Njezinu ideju da odreže pletenice i pokrene akciju prikupljanja

pomoći podržale su udruge „Dobro Dobrim“ i „Crvena kalina“. Djevojka zaista želi pomoći svojoj zemlji kako god može, pa i prodajom svoje pletenice.

“Vjerojatno neću prodajom svoje kose prikupiti sav potreban novac za hitnu pomoć, ali možda ću potaknuti druge ljude da doniraju kako bismo zajedno pomogli Ukrajini”, kaže Pavla. Čak je napravila i grupu na društvenim mrežama, gdje je napisala: "Ako svatko od vas može dati 5-10-15-20 eura ili više, tako možemo vrlo brzo skupiti novac za kupnju vozila hitne pomoći. A svi koji uplate 100 eura „ulaze u bubanj“ kako bi osvojili

glavnu nagradu - moju kosu. Zajedno smo snaga i vjerujem da će vrlo brzo naša "hitna pomoć" otići u Ukrajinu. Cilj je prikupiti 40.000 eura. Usput, već imamo donacije iz Grčke i Portugala."

Pavli Husevoj je, naravno, žao kose, ali ona je se rado odriče radi pobjede. O tome su pisali i hrvatski mediji. Kosa ima svoju magičnu moć, naši preci su to znali... a znači da će i to pomoći.

Nastavljamo zajedno donirati i približavati se našoj pobjedi!

Ksenija Melesko

ПРЕЗИДЕНТ ЗЕЛЕНСЬКИЙ ВІДКРИВ САМІТ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ

Президент України Володимир Зеленський прибув на Саміт миру в Бюргенштоці.

Президент зустрівся з президенткою Швейцарії Віолою Амхерд перед офіційним відкриттям саміту.

Також до початку саміту в Зеленського були заплановані двосторонні зустрічі з віце-президенткою США Камалю Гарріс та президентом Чилі Габріелем Боричем.

"Україна ніколи не хотіла цієї війни. Єдиний, хто її хотів, — це Путін", — заявив Зеленський на відкритті Саміту.

Президент назвав проведення першого Саміту миру "днем спільного успіху" для всього світу, адже спільними зусиллями світова спільнота змогла "дати шанс дипломатії" і показати: світ – сильніший від держави-агресора Росії.

Також президент України наголосив на тому, що участь у заході беруть 101 делегація від різних країн

та міжнародних організацій. Ще частина держав та лідерів "проявили інтерес до нашого Саміту та відрегуували на миротворчий імпульс Формули миру".

"І навіть якщо їх сьогодні тут на першому Саміті немає, нам вдалося повернути світу ідею, що колективні зусилля здатні зупинити війну та встановити справедливий мир. Ця ідея точно спрацює – бо світ має силу", – наголосив Зеленський.

Оксана Музиченко
ТСН, 15.06.2024 року

УЧАСНИКИ ГЛОБАЛЬНОГО САМІТУ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ ПРО ОСНОВИ МИРУ

Під час Глобального саміту миру у Швейцарії, який відбувся 15-16 червня, учасники узгодили спільну позицію щодо трьох пунктів: продовольча безпека, ядерна та енергетична безпека й звільнення всіх полонених і депортованих українців і українок, дорослих і дітей, яких викрала Росія. Ключові принципи щодо цих елементів задля справедливого та сталого миру викладені у Спільному комюніке про основи миру.

Цей Саміт став наймасштабнішим міжнародним заходом заради України та миру – у ньому взяли участь 101 країна та міжнародна організація, що представляють усі частини світу та континенти – Латинську Америку, Близький Схід та Азію, Африку, Європу, Тихоокеанський регіон, Австралію, Північну Америку. Дві третини країн-учасниць були представлені на найвищому рівні. Саміт дав змогу кожному з учасників продемонструвати глобальне лідерство. Фактично цей захід є першим кроком до справедливого миру, що ґрунтується на Статуті ООН і базових принципах міжнародного права.

У комюніке учасники Саміту наголосили, що використання ядерної енергії та ядерних установок має бути безпечним, захищеним, надійно охороня-

тися та не шкодити довкіллю, а українські атомні електростанції та установки, зокрема Запорізька АЕС, мають працювати безпечно та захищено під повним суверенним контролем України та наглядом МАГАТЕ.

Спільне комюніке також містить пункт про безпечніше виробництво й постачання продуктів харчування. Напади на торговельні судна, цивільні порти та цивільну портову інфраструктуру є неприйнятними. У комюніке наголошується: продовольчу безпеку жодним чином не можна використовувати як зброю.

Військовополонені мають бути звільнені шляхом повного обміну, а всі депортовані та незаконно переміщені українські діти й цивільні – повернуті в Україну.

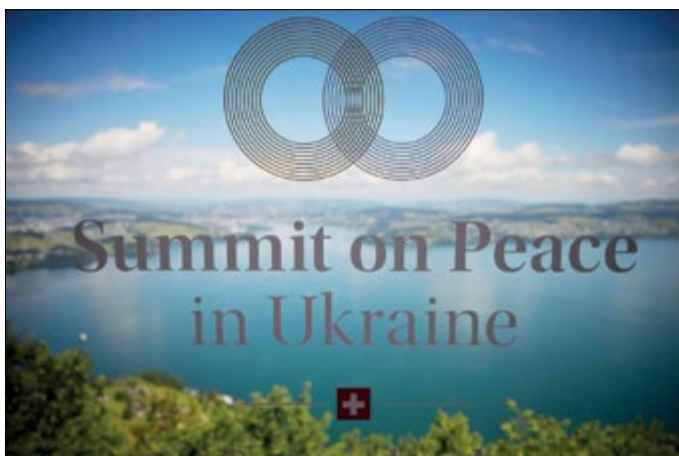
Це три з десяти пунктів Формули миру, яку Президент Володимир Зеленський презентував у листопаді 2022 року, під час зустрічі G20 в Індонезії. Робота щодо решти пунктів буде продовжена разом зі світовою спільнотою у визначених на Саміті робочих форматах.

Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
16 червня 2024 року

САМІТ ВИСОКОГО РІВНЯ ПРО МИР ДЛЯ УКРАЇНИ. СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ ПРО ОСНОВИ МИРУ

Швейцарія, 15-16 червня 2024 року

Війна Російської Федерації проти України, що триває, продовжує спричиняти масштабні страждання людей та руйнування, а також створювати ризики та кризи з глобальними наслідками для світу. Ми зібралися у Швейцарії 15–16 червня 2024 року, щоб посилити діалог на високому рівні щодо шляхів до всеосяжного, справедливого та стійкого миру для України. Ми вкотре наголошуємо на резолюціях Генеральної Асамблеї ООН A/RES/ES-11/1 від 02.03.2022 та A/RES/ES-11/6 від 23.02.2023 та підкреслюємо нашу відданість дотриманню міжнародного права, включно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй.

Цей Саміт був побудований на базі попередніх дискусій, які відбулися на основі Української формули миру та інших мирних пропозицій, що відповідають міжнародному праву, включно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй.

Ми глибоко цінуємо гостинність Швейцарії та її ініціативу прийняти Саміт високого рівня як вияв її твердої відданості сприянню міжнародному миру та безпеці.

У нас відбувся плідний, усебічний і конструктивний обмін різними думками щодо шляхів досягнення основи для всеосяжного, справедливого та стійкого миру на базі міжнародного права, включно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй. Зокрема, ми підтверджуємо нашу відданість утриманню від погрози силою або її застосування проти територіальної цілісності чи політичної незалежності будь-якої держави, принципам суверенітету, незалежності й територіальної цілісності всіх держав, включно з Україною, у межах їх міжнародно визнаних кордонів, включно з територіальними водами, і вирішенню спорів мирними засобами як принципам міжнародного права.

Крім того, ми маємо спільне бачення щодо таких важливих аспектів:

1) По-перше, будь-яке використання ядерної енергії та ядерних установок має бути безпечним, захищеним, надійно охоронятися та не шкодити довкіллю. Українські атомні електростанції та установки, зокрема Запорізька атомна електростанція, повинні працювати безпечно та захищено під повним суверенним контролем України і відповідно до принципів МАГАТЕ та під її наглядом.

Будь-яка загроза або використання ядерної зброї в контексті війни в Україні є недопустимими.

2) По-друге, глобальна продовольча безпека залежить від безперервного виробництва та постачання продуктів харчування. У зв'язку з цим вільне, повне та безпечне торговельне судноплавство, а також доступ до морських портів на Чорному та Азовському морях є надзвичайно важливими. Напади на торговельні судна в портах і на всьому маршруті, а

також на цивільні порти та цивільну портову інфраструктуру є неприйнятними.

Продовольчу безпеку жодним чином не можна використовувати як зброю. Українська сільськогосподарська продукція має безпечно та вільно постачатися зацікавленим третім країнам.

3) По-третє, усі військовополонені мають бути звільнені шляхом повного обміну. Усі депортовані та незаконно переміщені українські діти та всі інші українські незаконно утримувані цивільні особи мають бути повернуті в Україну.

Ми вважаємо, що досягнення миру вимагає залучення та діалогу між усіма сторонами. Тому ми вирішили в майбутньому вжити конкретних заходів у вищезазначених сферах із подальшим залученням представників усіх сторін.

Статут Організації Об'єднаних Націй, включно з принципами поваги до територіальної цілісності та суверенітету всіх держав, може й буде слугувати основою для досягнення всеосяжного, справедливого та стійкого миру в Україні.

Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
16 червня 2024 року

ХТО НЕ ПРИЄДНАВСЯ ДО КОМ'ЮНІКЕ І ЧОМУ

До ком'юніке відразу приєдналися 80 країн

Саміт миру в Швейцарії завершився 16 червня заявами лідерів країн і публікацією спільного ком'юніке. Українська влада впевнена, що кількість країн, які підтримали ком'юніке, буде зростати.

"Цей саміт показав що міжнародна підтримка України не слабшає. Вона сильна", - сказав на підсумковій пресконференції президент Володимир Зеленський, відповідаючи на питання BBC.

Однак фінальне ком'юніке підтримали не усі країни, які брали участь в саміті.

Підтримали документ 80 країн та чотири міжнародні організації. Однак утримались від приєднання до ком'юніке Саудівська Аравія, Бахрейн, Ватикан, Таїланд, Індія, Індонезія, Мексика, Південно-Африканська республіка, Бразилія, Об'єднані Арабські Емірати, Вірменія, Лівія.

Китай взагалі не брав участь в саміті миру.

На пресконференції Володимир Зеленський заявив, що представники деяких країн ще думають над приєднанням до ком'юніке і мають провести внутрішні консультації перед цим. Документ відкритий до приєднання, тож український президент очікує, що кількість країн, які його підтримують, буде збільшуватись. "Є різні країни з різними

думками. Ми маємо поважати це". Він також прокоментував питання щодо позиції Китаю і Бразилії, які начебто мають власний план мирних перемовин для закінчення війни в Україні. "Ми будемо раді чути їхні думки, навіть якщо вони не співпадають з більшістю світу", - сказав Зеленський. Він також наголосив, що не вважає Китай ворогом і хотів би, щоб влада цієї країни допомогла Україні і поважала її територіальну цілісність. "Я б хотів би, щоб Китай був другом України", - сказав він.

Подальший план дій після саміту, за його словами, полягає в тому, що будуть проведені робочі зустрічі з представниками країн, а згодом буде вироблений план завершення війни. Він має бути представлений на другому саміті миру. Там також очікується участь Росії. "Їх (Росії - Ред.) присутність там буде говорити про те, що вони вирішили закінчити війну", - заявив президент.

Перемовини між країнами можуть початися раніше за умови, що РФ виведе свої війська з України, зауважив він. "Мир не потрібен їм, це факт. Мир потрібен всім нам - це факт".

Зеленський також звернув увагу, що напередодні саміту Володимир Путін припустився помилки, коли почав вимагати від України залишити підконтрольні території, як умову для початку "мирних перемовин". Ця заява, наголосив український президент, сильно змінила думку багатьох лідерів країн світу. "Одним цим меседжем Путін передав всьому світу, що те, що він раніше заявляв про бажання закінчити війну, тепер помножене на нуль", - сказав він.

"Іноді помилки ворога це також успіх", - додав Зеленський.

BBC NEWS Україна
16 червня 2024 року

„LJUDSKA DIMENZIJA“

Plenković: Važno je da međunarodna zajednica i dalje drži fokus na Ukrajini

Premijer Plenković je na Prvom sastanku na vrhu o miru u Ukrajini sudjelovao na panelu „Ljudska dimenzija“. U svom obraćanju izdvojio je, između ostalog, pitanje pomoći Ukrajini u pronalasku nestalih osoba te razminiranje ukrajinskog teritorija.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković u Bürgenstocku u Švicarskoj sudjeluje na Prvom sastanku na vrhu o miru u Ukrajini. Na sastanku sudjeluje oko 100 šefova država i vlada iz cijelog svijeta.

Tijekom drugog dana, premijer Plenković je na panelu na temu „Ljudska dimenzija“ istaknuo je načelo solidarnosti. Izdvojio je pitanje ukrajinske djece koja su deportirana i odvedena od obitelji. Premijer Plenković naglasio je veliku ulogu koju imaju međunarodne humanitarne organizacije, posebice Crveni križ. Humanitarna pomoć Ukrajini traži zajedničke međunarodne napore u kojima svatko može pomoći svojim iskustvom. Hrvatska je 3. u svijetu po udjelu humanitarne pomoći u BDP-u - dosad je osigurano 280 milijuna eura.

Potruga za nestalima

Kazao je da potraga za odvedenom i nestalom ukrajinskom djecom te nestalim osobama neće biti lagan zadatak i trajat će dugo.

„Hrvatska nakon 30 godina od završetka Domovinskog rata još uvijek traži 1 800 nestalih osoba“, dodao je premijer Plenković.

Kao važan dio pomoći Ukrajini, premijer Plenković izdvojio je proces humanitarnog razminiranja. Hrvatska ima golemo, međunarodno prepoznato stručno znanje i iskustvo u razminiranju te dijeljenje tog iskustva može pomoći Ukrajini.

„Hrvatska će tek u 2026. biti u potpunosti očišćena od mina, dakle više 30 godina od završetka Domovinskog rata. To govori o zahtjevnosti i opsegu ovog pitanja“, kazao je.

Ukrajinski ranjenici u hrvatskim veteranskim centrima

Premijer Plenković je izdvojio i medicinsku pomoć koju Hrvatska u svojim veteranskim centrima diljem zemlje pruža ranjenim ukrajinskim vojnicima. U veteranskim centrima ranjeni ukrajinski vojnici dobivaju stručnu i medicinsku pomoć u oporavku od ozljeda.

„Hrvatska je voljna i dalje pomagati u svojim veteranskim centrima koji imaju specijalizirano medicinsko osoblje koje može pružiti najbolju skrb“, naglasio je premijer Plenković,

dodavši da će Hrvatska i dalje nastaviti humanitarno pomagati Ukrajini.

Prvi korak u pokretanju mirovnog procesa i poštivanju međunarodnog prava

Premijer Plenković je, po završetku panela, u izjavi za medije kazao da su sudionici ovog summita, posvećenog mirovnom procesu u Ukrajini, zainteresirani za mir i prestanak rata, prestanak ruske agresije na Ukrajinu.

„Sudjelovao sam danas na panelu koji je bio posvećen humanitarnim pitanjima. Podsjetili smo na sve ono što smo do sada učinili - od prihvata izbjeglica, pomoći Ukrajini, prenošenja iskustava - kojih nažalost imamo mnogo - kada je riječ o pronalazenju nestalih, vraćanju ratnih zarobljenika, prihvatu ranjenika, omogućavanju medicinske skrbi ili pak tretiranja ukrajinskih ranjenika u našim veteranskim centrima za hrvatske ratne invalide iz Domovinskog rata“, rekao je premijer Plenković.

To su samo, dodao je, neke od aktivnosti koje je Hrvatska ponudila, ali i koje kontinuirano daje.

Hrvatska pomoć u humanitarnom razminiranju

Premijer Plenković podsjetio je na hrvatsku pomoć u humanitarnom razminiranju, gdje Hrvatska jako puno iskustva, te u procesuiranju ratnih zločina gdje smo ponudili ekspertize naših državnih odvjetnika, sudaca, posebnih ustrojstvenih jedinica hrvatske policije.

„Jedan, dakle, cjelokupan paket s obzirom na naše iskustvo žrtve velikosrpske Miloševićeve agresije prije 30 godina, koji možemo ponuditi Ukrajini“, rekao je.

Mirovna formula predsjednika Zelenskog

Premijer Plenković je u osvrtnu na sami summit izdvojio da je ova inicijativa jako dobra te je na određeni način potvrda želje za provedbom mirovne formule predsjednika Zelenskog koja je podijeljena u nekoliko točaka.

„Ovdje su bila pitanja sigurnosti hrane, nuklearne sigurnosti, humanitarne pomoći i povratka 20 tisuća djece odvedene u Rusiju iz različitih okupiranih područja Ukrajine“, dodao je.

Izvijestio je da su upravo ove teme stavljene u fokus. „To je dobro u kontekstu širih međunarodnih kriznih žarišta. Važno je da međunarodna zajednica i dalje drži fokus na Ukrajini i snažnoj podršci ovoj prijateljskoj zemlji“, ocijenio je premijer Plenković.

Teritorijalna cjelovitost i integritet

Poanta je, ponovio je, vratiti se na postavke međunarodnog prava i Povelju UN-a, poštovanja susjednih zemalja, teritorijalne cjelovitosti i integriteta.

„To podrazumijeva povlačenje ruskih trupa s ukrajinskog teritorija i korištenje brojnih mehanizama koji postoje u međunarodnoj zajednici i međunarodnom pravu za djelovanje prema onome što je u Hrvatskoj bilo jako dobro iskustvo s UN-om i prijelaznom administracijom u istočnoj Slavoniji“, zaključio je premijer Plenković.

Vlada Republike Hrvatske
16.06.2024.

ВІДБУВСЯ 75-ЮБІЛЕЙНИЙ САМІТ НАТО У ВАШИНГТОНІ

Президент України та перша леді вшанували пам'ять жертв Голодомору

У Вашингтоні завершилася зустріч глав держав і глав урядів 32 членів НАТО, їхніх країн-партнерів і Європейського Союзу, яка відбувалася упродовж 9–11 липня. Саміт був присвячений 75-річчю НАТО. Захід став четвертим самітом НАТО, який відбувся у Сполучених Штатах і першим самітом після вступу Швеції до НАТО. Серед ключових тем саміту – захист Альянсу на тлі російської агресії в Україні, колективна оборона, військова присутність на східному фланзі НАТО та ядерне стримування.

Під час саміту НАТО у Вашингтоні Європейський Союз і ще 21 держава підписали Український договір, який координуватиме та прискорюватиме їхню допомогу Україні в обороні. Договір підписали лідери Сполучених Штатів Америки, Бельгії, Канади, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Ісландії, Італії, Японії, Латвії, Литви, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Польщі, Португалії, Іспанії, Швеції та Сполученого Королівства разом з президентом Європейської Ради, президентом Європейської комісії та президентом України.

Президент України Володимир Зеленський і президент США Джо Байден зустрілися у Вашингтоні. Лідер США Байден оголосив про новий пакет допомоги для України, проте деталей він наразі не розкрив. Напередодні Associated Press писало, що йдеться про пакет допомоги на 225 млн доларів. Там, за їхніми даними, буде система ППО Patriot.

У НАТО погодили створення нового інтегрованого центру кіберзахисту.

Об'єднаний центр кіберзахисту НАТО (NICC) посилить захист мереж Альянсу і союзників.

На полях саміту НАТО Зеленський зустрівся з президентом Чехії. Сторони скоординували позиції перед засіданням Ради Україна – НАТО, зустрічами коаліції ППО та коаліції винищувачів. Також обговорили реалізацію чеської ініціативи з постачання артилерійських боєприпасів Україні та нові джерела її фінансування.

У посольстві України у Сполучених Штатах президент Володимир Зеленський зустрівся із топменеджерами провідних американських оборонних компаній. У межах зустрічі “Укроборонпром” та американська компанія Northrop Grumman підписали угоду щодо створення нового виробництва боєприпасів.

Результати саміту

Альянс погодився започаткувати програму допомоги та підготовки НАТО в галузі безпеки для України. Країни візьмуть на себе координацію та надання більшої частини міжнародної безпекової допомоги Україні під командуванням тризіркового генерала та близько 700 співробітників, які працюватимуть у штаб-квартирі НАТО в Німеччині та в центрах у східній частині Альянсу, щоб забезпечити підтримку України. НАТО координуватиме підготовку українських сил і засобів у країнах Альянсу. На саміті домовилися створити новий Спільний центр аналізу та навчання в Польщі. Альянс сприятиме довгостроковому розвитку Збройних Сил України. На саміті узгодили план фінансування оборони України на 2025 рік. Країни-члени також вирішили зробити подальші кроки, щоб ще більше наблизити Україну до НАТО.

Суспільне Новини
09.07.2024.

Учасники саміту НАТО у Вашингтоні

TERENSKA NASTAVA UKRAJINISTA 2024.

Terenska nastava za studente ukrajinistike iznimno je važan kolegij koji ih zbližava s Ukrajinom, omogućujući im neposredan doživljaj kulture, povijesti i jezika zemlje koju proučavaju. Do početka pandemije i velike ruske agresije na Ukrajinu, studenti i profesori putovali su u Kyjiv i Lavov. No, zahvaljujući Ukrajinskoj zajednici RH i svim ukrajinskim društvima koja djeluju na području Hrvatske, studenti danas mogu osjetiti duh Ukrajine i u Hrvatskoj, povezujući se s ovdašnjim Ukrajinčima.

Avantura studenata započela je u Zagrebu, točnije u Veleposlanstvu Ukrajine u RH, gdje su nas srdačno dočekali veleposlanik Njegova Ekselencija Vasylyl Kyrylyč, Daria Sherstiuk i Lyudmyla Voloshyna. Studenti su imali priliku razgovarati s veleposlanikom i postaviti pitanja koja su ih zanimala te saznati više o aktualnoj situaciji u Ukrajini. Nakon posjeta Veleposlanstvu uputili smo se do Ukrajinskog doma u Zagrebu. Ondje su nas dočekali članovi Predsjedništva Ukrajinske zajednice Grada Zagreba: Marija Meleško, Anna Kulnych, Emil Bobrek i Oleksandar Rogovski. Upoznali su nas s radom zajednice i bogatstvom sekcija koje nude članovima, a posebno nas se dojmila proba glazbene sekcije na kojoj smo uživali u izvedbama ukrajinskih pjesama.

Iz Zagreba smo se zaputili prema Slavanskom Brodu, ali smo prvo svratili u slikovite Lipovljane. Ondje su nas dočekali predsjednik Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“, g. Ivan Semenjuk i grkokatolički svećenik Nikola Stupjak. Proveli su nas kroz grkokatoličku crkvu, otkrivajući nam zanimljive detalje o njezinoj povijesti i značaju. Nakon toga posjetili smo Domivku, toplo utočište koje okuplja Ukrajinke u Lipovljanima. Tamo smo saznali više o povijesti i radu Društva, a gđa Štefka Semenjuk ugodno nas je iznenadila ukrajinskim tradicionalnim jelom - varenykama kako bismo bili siti i spremni za put dalje. Posjet Lipovljanima završili smo fotografiranjem ispred spomenika velikana ukrajinske književnosti Tarasa Ševčenka.

Naša sljedeća destinacija bio je Slavonski Brod gdje nas je dočekala gospođa Verica Pudić, vodič iz Turističke zajednice. Prošetali smo gradom i tvrđavom, diveći se povijesnim znamenitostima i ljepotama grada. Nakon obilaska posjetili smo folklornu probu Ukrajinskog prosvjetnog društva „Ukrajina“. Dočekali su nas najmlađi članovi folklorne grupe čije su nas izvedbe oduševile. Studenti i profesori bili su impresionirani plesnim vještinama djece, a zatim i starije grupe plesača od kojih su i sami naučili nekoliko ukrajinskih plesnih koraka. Predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske gospodin Vlado Karešin podijelio je s nama bogatu povijest Društva i način na koji promiču ukrajinsku kulturu u Slavanskom Brodu i okolici.

Sljedećeg jutra zaputili smo se u Vukovar gdje nas je čekao potpuno ispunjen dan. Pri dolasku dočekale su nas Tetjana Kočnjeva Ramač i Marija Semenjuk Simeunović te smo se zajedno uputili prema samostanu grkokatoličkih časničkih sestara vasilijanki. Časna sestra Krizantema upoznala nas je sa životom u samostanu, a muzejski eksponati i starinski alat, pisanice i ručni radovi ostavili su nas bez daha. Nakon posjeta samostanu prošetali smo Ukrajinskom ulicom do grkokatoličke crkve Krista Kralja gdje nas je ugostio grkokatolički svećenik Oleg Zakaljuk. Potom smo posjetili Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru gdje smo se susreli sa studenticom iz Ukrajine s kojom smo vješto komunicirali na ukrajinskom jeziku. Posjet Ukrajinskom domu u Vukovaru bio je posebno dojmljiv, ondje smo saznali nešto više o radu Ukrajinskog prosvjetnog društva „Ivan Franko“ i pogledali video o njegovu razvoju. Iz Vukovara nismo otišli bez posjeta Vodotornju i kratke šetnje gradom nakon koje smo se uputili natrag u Slavonski Brod.

Oprostili smo se od Slavanskog Broda te smo krenuli put Križevaca. Iako tamo nema ukrajinske zajednice, posjetili smo katedralu koja je sjedište Križevačke eparhije, odnosno

biskupije Grkokatoličke crkve. Ozren Bogdanović proveo nas je katedralom i pokazao bogatu knjižnicu gdje smo imali priliku uživo vidjeti nekoliko inkunabula i druge knjige koje su nama ukrajinstima od velike važnosti jer su povezane s Ukrajinom. Zaputili smo se u šetnju gradom o čijim nam je znamenitostima ispričala gđa. Vlasta, ali i naš prof. Kliček.

Po povratku u Zagreb preostale su nam još dvije aktivnosti u Ukrajinskoj zajednici Grada Zagreba. Prvo smo posjetili pjesničko-glazbenu večer na kojoj smo se susreli s ukrajinskom autoricom, prevoditeljicom i scenaristicom Innom Štefan-Tokić. Saznali smo kako je započeo njezin književni put, gdje pronalazi inspiraciju za pisanje i kakvi su njezini prijevodi. Uz to, imali smo priliku čuti nekoliko njezinih pjesama na ukrajinskom jeziku. Između razgovora i pjesama, uživali smo u izvedbama ukrajinskih pjesama koje je Snižana Koverha otpjevala prekrasnim glasom, uz pratnju Emila Bobreka na gitari. Program događaja vodila je profesorica naše Katedre Dariya Pavlešen.

Kao šećer na kraju ove nezaboravne terenske nastave upoznali smo se s radom kazališne sekcije Ukrajinske zajednice u Zagrebu. Voditeljica sekcije Tetjana Kučma ispričala nam je o počecima sekcije, dosadašnjim predstavama i planovima za budućnost. Posebno nas je dirnula informacija da osim na ukrajinskom, počinju izvoditi predstave i na hrvatskom jeziku kako bi privukli širu publiku. Glumci amateri, pripadnici ukrajinske manjine i prognanici iz Ukrajine koji žive u Zagrebu, pronašli su utočište u ovoj sekciji, okruženi svojim ljudima i svojim jezikom. Ovdje se mogu opustiti i umjetnički izraziti što je bio inspirativan završetak našeg putovanja.

Ova terenska nastava bila je nezaboravno iskustvo koje je studentima omogućilo da kontaktiraju s izvornim govornicima ukrajinskog jezika, da posjete kulturne i povijesne znamenitosti te da sudjeluju u raznim aktivnostima, osjete

duh Ukrajine i prodube svoje znanje i razumijevanje ukrajinske kulture. Želimo od srca zahvaliti svima koji su pomogli u provedbi organizacije ove terenske nastave te društvima i članovima koji su izdvojili vrijeme i ugostili nas. Hvala i našim profesorima, Domagoju Kličeku i Pavlu Jergoviću bez kojih ovo putovanje ne bi bilo moguće.

Katarina Jovakarić,
studentica II. godine zagrebačke ukrajnistike

ВІДБУЛАСЯ 17 ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

Кожного року Українська громада Республіки Хорватія організує і проводить Центральну маніфестацію українців Республіки Хорватія. Згідно з рішенням Президії Української громади РХ, кожного року центральна маніфестація відбувається в іншому місці, де організовано діє українське товариство, яке входить до складу Української громади РХ.

Цього, 2024 року, Центральна маніфестація відбулася в Канижі і тривала три дні. Організатором свята було Українське культурно-просвітне товариство «Тарас Шевченко» Канижа.

Програма першого дня маніфестації була урочистою і патріотичною. Делегація у складі голови Української громади РХ Влада Карешина, голови районної ради Бебрини Івана Брзича, представника української національної меншини Бродсько-посавської області Миколи Застрижного, представниці Сокирянської ради Наталії Колій поклала вінок біля меморіальної дошки військово-

вим і цивільним жертвам Вітчизняної війни в Хорватії, яка знаходиться перед Будинком культури в Канижі. Представник української національної меншини Бродсько-посавської області Микола Застрижний прочитав реферат на тему «Українці у Вітчизняній війні за незалежність Хорватії», в якому детально розкрив відомості про участь представників української національної меншини, а також хорватів і представників інших національних меншин у боротьбі за незалежність Республіки Хорватія.

Після покладання вінків і читання реферату, біля меморіальної дошки відслужена панахида за жертвами російської агресії в Україні та загиблими захисниками і цивільними мешканцями під час війни в Хорватії. Панахиду служив грекокатолицький священик із Канижі о. Андрій Лучин.

Після відслуженої панахиди, учасники зайшли до залу, де відбулося відкриття фотовиставки «Стерті з обличчя

землі». Виставка є частиною кампанії Світового конгресу українців «StandWithUkraine», метою якої є сенсibiliзація громадськості та нагадування про те, що агресія росії проти України досі триває. Виставка показує міста і села з України зі світлинами до та після агресії. Фотовиставка розпочалася гучними звуками повітряної тривоги, з якими люди в Україні живуть уже більше двох років, які стали невід'ємною частиною повсякденного життя для українців... Це звуки, від яких всередині все перевертається, які визивають неспокій, паніку і нестерпний страх та лишають травми на все життя. Про брутальну агресію росії на Україну та її страшні наслідки говорила секретарка Української громади РХ Марія Семенюк Сіменювич.

Після відкриття фотовиставки відбулася презентація нової книги Ольги Камінської «Музичні твори на поезію Тараса Шевченка». Книгу презентували авторка книги, голова Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро» Рієка Ольга Камінська та представник української національної меншини Приморсько-горанської області Віктор Камінський. Ольга та Віктор Камінські відкрили присутнім «нового» Тараса Шевченка, здивували маловідомими фактами про поета та розповіли про його широкий музичний спектр смаків. Вони довели, що Шевченко дуже любив музику, гарно співав та цікавився діяльністю світових композиторів. Цікава презентація про Тараса Шевченка супроводжувалася музичними творами на його поезію, які були показані на екрані за допомогою проектора. Музичні твори на поезію Шевченка прозвучали в залі у виконанні Народної артистки України та примадонни опери і оперети хорватського театру у Рієці Ольги Камінської. Пані Ольга подарувала присутнім і відому та дорогу всім українцям пісню на слова Дмитра Павличка «Два кольори».

Особливим подарунком були виступи дорогих гостей маніфестації - народного аматорського хору «Любисток» з села Колобчин (Україна) під керівництвом заслуженого

працівника культури України Івана Гончара та представниці Сокирянської ради Наталії Колій, які порадували присутніх своїми патріотичними піснями. Чудовим подарунком були й дві пісні «Мальви» та «Ми з України», які виконала переможниця багатьох пісенних конкурсів та фестивалів Вікторія Георгіян з українського міста Чернівці.

Другого дня, 8 червня, відбулася культурно-мистецька програма, а 9 червня у грекокатолицькій церкві народження Пресвятої Богородиці в Каніжі відслужена Служба Божа, яку служив о. Андрій Лучин.

Оксана Мартинюк

У КАНІЖІ ВІДБУЛАСЯ XVII ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

Концерт культурно-мистецької творчості

Сімнадцята центральна маніфестація українців Республіки Хорватія відбулася 7, 8 та 9 червня 2024 року в Каніжі. Цей культурний захід був справжнім видовищем української культури та традицій. Триденний культурний захід зібрав численних учасників та відвідувачів з усієї Хорватії та з-за кордону і дав присутнім унікальну можливість насолодитися багатством української культурної спадщини.

Культурно-мистецьку програму розпочали в суботу, 8 червня, а ведучими були студент академії мистецтва та культури в Осієку (факультет культури, медіа та менеджменту) Андрій Хас і вчителька української мови і літератури Оксана Мартинюк, які своїм професійним підходом створили приємну, святкову і патріотичну атмосферу.

Після виконання державних гімнів Республіки Хорватії та України, ведучі святкової програми запросили всіх присутніх хвилиною мовчання вшанувати пам'ять про захисників та мирних жителів, які загинули в Україні внаслідок російської агресії, хорватських захисників, які загинули під час війни, захищаючи Хорватію, а також усіх померлих представників Української громади Республіки Хорватія, які сприяли розвитку та популяризації української культури на цих теренах.

На сцені виступали численні культурно-мистецькі товариства з усієї Хорватії: УКПТ «Тарас Шевченко»

Каніжа на чолі з головою товариства Марієм Хасом і керівником танцювального ансамблю Жельком Хасом, УКПТ «Україна» Славонський Брод на чолі з головою товариства Владом Карешиним і керівниками гуртків Ганною Вишкварко та Йосипом Храйнеком, УКПТ «Леся Українка» Осієк на чолі з головою товариства Оксаною Мартинюк та керівниками гуртків Андрієм Хасом і Людмилою Коноваловою, КПТ українців «Карпати» Липовляни на чолі з головою товариства Іваном Семенюком і керівниками гуртків Анамарією Нерад та Мірком Федаком, УКПТ «Іван Франко» Вуковар на чолі з головою товариства Стефаном Бойком та керівником хору Марком Пепчаком, Українська громада Міста Загреб на чолі з головою товариства Марією Мелешко і керівником хору Оленою Коноваловою Штефаніч, УКПТ «Андрій Пелих» Шумече на чолі з головою товариства Дарком Кармазаном і вчителькою української мови Оксаною Мартинюк, УКПТ «Дніпро» Рієка на чолі з головою товариства Ольгою Камінською.

Особливими гостями були народний аматорський хор «Любисток» з села Колобчин (Україна) під керівництвом заслуженого працівника культури України Івана Гончара та представниці Сокирянської ради Наталії Колій, які порадували присутніх своїми патріотичними та актуальними хоровими виступами, якими розкрили автентичний дух українського фольклору та передали незламність духу українців у боротьбі за волю.

Українськими піснями, декламаціями і танцями учасники показали свою любов до України, рідної мови, традицій предків і кожним виступом довели, що Україна була, є і буде завжди, і що ніхто і ніколи не зможе знищити цю відважну націю, її культуру та історію.

У залі була представлена багата виставка глиняного посуду, виготовленого заслуженим працівником культури України Іваном Гончаром. На виставці представлено дуже популярне в Україні гончарство, а свідчення про існування цього традиційного заняття в Україні сягають часів неоліту та залежать від регіону України. Окрім глиняного посуду, на виставці були представлені різноманітні предмети українського мистецтва та культури.

Під час маніфестації поважні гості наголосили на важливості подібних заходів для збереження і популяризації української культури та традицій.

Учасників та гостей привітав голова УКПТ «Тарас Шевченко» Каніжа Маріо Хас, який висловив подяку всім учасникам і відвідувачам та наголосив на важливості єдності та культурного обміну.

До присутніх звернувся голова Української громади Республіки Хорватія Владо Карешин, який похвалив наполегливу і безперервну працю українських това-

риств на збереженні своєї національної ідентичності в Хорватії. Представник муніципалітету Бебріна Мійо Белегіч високо оцінив роботу Української громади РХ та товариств, які діють у своїх осередках, і подякував їм за великий внесок у місцеву культурну сцену та громаду в цілому. До присутніх звернулася Марія Мелешко, членкиня Ради з питань національних меншин РХ, яка висловила захоплення тим, як у Хорватії плекають і передають українську культуру новим поколінням, наголосила на важливості допомоги Україні, яка переживає найважчий період великої і кривавої боротьби за свою свободу, гідність, мову, територіальну цілісність і право обирати свій шлях відповідно до європейських цінностей. Пані Мелешко запросила присутніх пожертвувати кошти для допомоги Україні у скриньку, приготовлену в залі, а потім зачитала листа від Посла України в Республіці Хорватія Василя Кирилича, який не зміг взяти участь у цій важливій події для українців Хорватії у зв'язку з прикрими подіями в Україні.

Особливим моментом маніфестації було вручення подяк усім учасникам Центральної маніфестації, а також

членам Президії та Наглядової Ради Української громади РХ за великий внесок у період мандату з 2020 по 2024 рік. Подяки вручені за наполегливу працю та відданість справі збереження і популяризації української культури та самотності в Хорватії.

Цей культурний захід зібрав не лише представників української громади, а й багатьох інших відвідувачів, які цікавляться українською культурою. Атмосфера була наповнена радістю та гордістю, а глядачі з великим захопленням зустрічали кожен виступ.

Спільний виступ усіх учасників наприкінці програми ознаменувався популярними українськими піснями. Це був дуже зворушливий момент єдності та солідарності.

Ця маніфестація, як і в попередні роки, засвідчила, що українська громада в Хорватії міцно плекає своє коріння та з гордістю передає свою культуру і традиції новим поколінням, одночасно збагачуючи культурну мозаїку Хорватії та роблячи величезний внесок у розвиток своєї батьківщини.

Оксана Мартинюк

U KANIŽI ODRŽANA 17. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

Kulturno-umjetnički program

17. središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske održana je u Kaniži 7. 8. i 9. lipnja 2024. godine. Ova manifestacija bila je pravi spektakl ukrajinske kulture i tradicije. Trodnevni kulturni događaj okupio je brojne sudionike i posjetitelje iz cijele Hrvatske i inozemstva te je pružio jedinstvenu priliku za uživanje u bogatstvu ukrajinske kulturne baštine. Kulturno-umjetnički program započeo je u subotu, 8. lipnja a vodili su ga Andrej Has, student Akademije za umjetnost i kulturu Osijek (Kultura, mediji i menadžment) i Oksana Martinjuk, profesorica ukrajinskog jezika i književnosti a svojim su profesionalnim pristupom i toplim duhom doprinijeli ugodnoj atmosferi te stvorili svečano i domoljubno ozračje. Nakon intoniranja himne Republike Hrvatske i Ukrajine, moderatori su pozvali sve prisutne minutom šutnje odati počast poginulim braniteljima i civilima u Ukrajini u ruskoj agresiji, poginulim hrvatskim braniteljima za vrijeme Domovinskog rata, a također i svim pokojnim članovima Ukrajinske zajednice RH koji su doprinijeli razvoju i promicanju ukrajinske kulture na ovim prostorima.

Na pozornici su nastupila brojna kulturno-umjetnička društva iz cijele Hrvatske: UKPD "Taras Ševčenko" Kaniža na čelu s predsjednikom Mariom Hasom i voditeljem plesne skupine Željkom Hasom, UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod na čelu s predsjednikom Vladom Karešinom i voditeljima sekcija Hannom Vyškvarco te Josipom Hrajnekom, UKPD "Lesja Ukrajinka" Osijek na čelu sa predsjednicom Oksanom Martinjuk te voditeljima sekcija Andrejom Hasom i Ljudmylom Konovalovom, KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani na čelu s predsjednikom Ivanom Semenjekom te voditeljima sekcija Anamarijom Nerad te Mirkom Fedakom, UKPD "Ivan Franko" Vukovar na čelu s predsjednikom Stafanom Bojkom te voditeljem pjevačke skupine Markom Pepčakom, Ukrajinska zajednica Grada Zagreba na čelu sa predsjednicom Marijom Meleško te voditeljicom pjevačke skupine Olenom Konovalovom Štefanić, UKPD "Andrij Pelih" Šumeće na čelu s predsjednikom Darkom Karamazanom i učiteljicom ukrajinskog jezika Oksanom Martinjuk, UKPD "Dnjipro" Rijeka na čelu sa predsjednicom Olgom Kaminskom. Posebni

gosti su bili Narodni amaterski zbor „Ljubystok“ iz sela Kolobčyn (Ukrajina) pod vodstvom zaslužnog djelatnika u kulturi Ukrajine Ivana Hončara te predstavnice Sokyrjanskog vijeća Natalije Kolij koji su oduševili publiku svojim domoljubnim i aktualnim zbornim izvedbama kroz koje su dočarale autentičan duh ukrajinskog folkloru te prenijeli nesalomljivi duh Ukrajinaca u borbi za slobodu.

Kroz ukrajinske pjesme, recitacije i ples sudionici su prikazali svoju ljubav prema Ukrajini, svom materinskom jeziku, tradicijama svojih predaka te svakom izvedenom točkom dokazali kako je Ukrajina uvijek bila, postoji sada i uvijek će postojati te nitko i nikada ne može uništiti ovu hrabru naciju, njezinu kulturu i povijest.

U dvorani je bila postavljena bogata izložba glinenog posuđa kojega je izradio zaslužni djelatnik u kulturi Ukrajine Ivan Hončar. Na izložbi je predstavljeno lončarstvo koje je vrlo popularno u Ukrajini, a dokazi o postojanju ove tradicionalne djelatnosti u Ukrajini sežu čak iz razdoblja neolita i razlikuju se prema ukrajinskim regijama. Osim glinenog posuđa na izložbi su bili predstavljeni različiti predmeti ukrajinske umjetnosti i kulture.

Tijekom manifestacije, svojim riječima uvaženi gosti su istaknuli važnost ovakvih događanja za očuvanje i promicanje ukrajinske kulture i tradicije. Sudionike i goste pozdravio je Mario Has, predsjednik UKPD "Taras Ševčenko" Kaniža i potpredsjednik Ukrajinske zajednice RH koji je izrazio zahvalnost svim sudionicima i posjetiteljima te naglasio važnost zajedništva i kulturne razmjene. Prisutnima se obratio gospodin Vlado Karešin, predsjednik Ukrajinske zajednice RH koji je istaknuo kontinuirani rad ukrajinskih udruga, članica Krovne organizacije Ukrajinaca u Hrvatskoj na očuvanju ukrajinskog identiteta u Hrvatskoj. Predstavnik Općine Bebrina Mijo Belegić pohvalio je rad Ukrajinske zajednice RH i udruga koje aktivno djeluju u svojim sredinama te zahvalio

na velikom doprinosu lokalnoj kulturnoj sceni i zajednici u cjelini. Prisutnima se obratila Marija Meleško, članica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske koja je izrazila oduševljenje vidjevši kako se ukrajinska kultura njeguje i prenosi novim generacijama u Hrvatskoj te naglasila važnost pomoći Ukrajini koja prolazi kroz najteže razdoblje velike i krvave borbe za svoju slobodu, dostojanstvo, jezik, teritorijalnu cjelovitost te pravo izbora svog puta prema europskim vrijednostima. Gospođa Meleško je pozvala nazočne da u kutiju pripremljenu u dvorani doniraju sredstva namijenjena Ukrajini a potom je pročitala dopis Vasylja Kyrlyča, veleposlanika Ukrajine u Republici Hrvatskoj koji zbog nemilih zbivanja u Ukrajini nije bio u mogućnosti sudjelovati na ovom značajnom događaju za Ukrajince Hrvatske.

Poseban trenutak manifestacije bila je dodjela zahvalnica svim sudionicima Središnje manifestacije kao i članovima Predsjedništva i Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice RH za njihov doprinos u mandatu od 2020. do 2024. godine. Zahvalnice su uručene kao priznanje za predan rad i zalaganje u očuvanju i promicanju ukrajinske kulture i identiteta u Hrvatskoj.

Manifestacija je okupila ne samo članove ukrajinske zajednice, već i mnoge druge posjetitelje zainteresirane za ukrajinsku kulturu. Atmosfera je bila ispunjena radošću i ponosom, a publika je s oduševljenjem ispratila svaki nastup. Zajednički nastup svih sudionika na kraju programa obilježen je popularnim ukrajinskim pjesmama Bio je to vrlo dirljiv trenutak zajedništva i solidarnosti. Ova manifestacija, kao i prethodnih godina, dokazala je da Ukrajinska zajednica u Hrvatskoj čvrsto njeguje svoje korijene i ponosno prenosi svoju kulturu i tradiciju novim generacijama, istovremeno obogaćujući kulturni mozaik Hrvatske te daje neizmjerni doprinos svojoj matičnoj domovini.

Andrej Has

МІЖНАРОДНИЙ ПРОЕКТ «ЧАС НАДІЇ»

«І сказав Бог: Оце дав Я вам усю ярину, що розсіває насіння, що на всій землі, і кожне дерево, що на ньому плід деревний, що воно розсіває насіння, нехай буде на їжу це вам!» (Книга Буття 1:29)

Міжнародний проект «Час надії» – втілення авторської ідеї етнологічного дослідження, яка у фокус осмислення та дослідження ставить традиційну культуру двох народів, що мають схоже минуле, близькі за культурною та релігійною ідентичністю. Український і хорватський народи мають спільне коріння (прабатьківщина хорватів Біла Хорватія знаходилася на теренах сучасної карпатської України), а отже, й схожу культурну спадщину, яку вони з гордістю зберігають не одне тисячоліття у впізнаваній скарбниці народних пісень, в традиціях календарно-родинної обрядовості, у народному вбранні, а також у сфері декоративно-прикладного мистецтва, до якого належить і мистецтво виготовлення предметів із соломи злако-

вих та інших рослин. Саме традиції землеробського календаря стали джерелом натхнення майстрів та сучасних художників. Тому не рідкість, коли звичаєва спадщина громади з часом стає впізнаваною в символах національної ідентичності цих двох народів. Розвиток довготривалих культурних взаємин і співпраці з українським народом за сприяння Української громади міста Загреб та мої етнологічні дослідження допомогли мені зафіксувати значний сегмент етнологічної спадщини, який має неабиякий потенціал і відкритий шлях до визнання традиційного мистецтва виготовлення виробів із соломи як нематеріальної культурної спадщини. Глобалізаційні процеси у світі стимулюють процеси кращого утвердження, збереження та охорони культур-

Marija Meleško, Dr. Lucija Franić Novak,
Marija Kravčuk, Jozefina Skenderović

Autorica izložbe Dr. Lucija Franić Novak i Jozefina Skenderović

ної спадщини як окремих народів, так і спадщини людства в цілому відповідно до Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини. Неможливість виїздної роботи зумовила ведення моїх досліджень віддалено, в багатогранному дружньому спілкуванні з українцями.

Моїм першим контактом з соломоплетінням ще до вступу в університет була стаття про мистецтво соломоплетіння у буневацьких хорватів, опублікована в газеті *Vaško klasje* в Суботиці. Вивчення етнології у вузі та участь у жнивях 2003 року в Таванкуті заохотили мене ще з більшим інтересом вивчати цю частину спадщини. Зустрічі із буневацькими майстринями та учнями дали свій результат – введення мистецтва соломоплетіння в культурні програми, які я організовую в Народному університеті «Дубрава». Я вирішила дізнатися більше про світ поза межами сучасних досліджень, про приклади доброї практики у світі, де соломі використовують як основний матеріал для створення декоративних предметів, скульптур та модних аксесуарів.

На виставці представлені роботи двох шанованих, всесвітньо відомих майстринь мистецтва соломоплетіння – Марії Кравчук із села Туличів на Волині (Україна) та Йозефіни Скендерович, хорватки із Суботиці у Воєводині (Республіка Сербія), чії чудові солом'яні роботи промовисто говорять про тендітність матеріалу і про силу людського таланту. Схильність Йозефіни до деталей у техніці соло-

моплетіння особливо проявляється в солом'яних картинах і солом'яних коронах, які вона робить для обрядових урочистостей з нагоди жнив із вдячністю за врожай. Марія черпає своє мистецьке натхнення у глибині народних звичаїв, в українській житниці, а її світ уяви розцвітає в симбіозі з чудесами природи, що робить її високостилізоване мистецтво соломоплетіння самобутнім і впізнаваним. Усі представлені роботи – це хвала рукам умільця та вдячність Богові за вироби із соломи, в яких перегукуються минуле та сьогодення. Разом вони відлунюють клич народних майстрів, яких дедалі меншає, але яким усе-таки вдається зберегти свої знання та майстерність, передаючи їх молодим поколінням у нерідко складному повсякденні, яке тримає нематеріальну культурну спадщину «на плаву» завдяки постійній турботі, відданості та допомозі власної громади.

Хоча ми живемо в час, який викликає безліч питань у світлі особливо тяжкої воєнної небезпеки в Україні – про неповернення людських життів, невимірні матеріальні втрати, майже втрачену успадковану культурну спадщину народних промислів і декоративно-ужиткового мистецтва, - ми зберігаємо успадковану віру, в якій ми вистояли на наших теренах через століття, віру, яка вкорінила надію на майбутнє в сьогоденні. Надія – це не просто людське бажання, це надприродна категорія, яка, наче вітрило, тримає наш курс за допомогою вітру, що дме до берега.

Луція Франіч Новак

МІЖНАРОДНИЙ ПРОЕКТ «ЧАС НАДІЇ»

Цікаво знати, що у 2022 році Міністерство культури та інформаційної політики України внесло до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України новий елемент – «Традицію соломоплетіння у Турійській громаді Волинської області». Це стало можливим і завдяки великому вкладу у відродження соломкарства Марії Кравчук, заслуженого майстра народної творчості України, членкині Національної спілки майстрів України та американської спілки майстрів плетіння з соломі NAWW straw. Вона стала ініціатором створення першого і єдиного в Україні Музею солом'яного мистецтва «Солом'яне диво» (с. Купичів, Ковельського р-ну), виховала цілу плеяду учнів і продовжує це робити щодня в Купичівському ліцеї на Волині у студії «Житечко».

Бажаючі мали можливість познайомитися з Марією Василівною Кравчук і Йозефіною Скендерович в Загребі, де 24 червня 2024 року в Культурному центрі Дубрава, за організації Народного університету Дубрава у партнерстві з Українською громадою міста Загреб відкривалася виставка мистецтва соломоплетіння «Час надії», на якій представлені роботи цих двох чудових майстринь – Марії Кравчук з України (Волинська область) і буневацької хорватки Йозефіни Скендерович з Сербії (Таванкут), а також проведено майстер-класи для дітей та дорослих.

Українська громада міста Загреб висловлює подяку всім організаціям та особам, за підтримки яких було реалізовано цей проект, а саме: Міському департаменту з питань культури і громадянського суспільства Міста Загреб, Міністерству культури, Міністерству науки і освіти, Центральному державному комітету у справах закордонних хорватів, Міжнародному фестивалю фольклору, Представнику української національної меншини в Загребській області, Представнику української національної меншини міста Загреб і всім тим, хто був безпосередньо долучений до організації.

Особлива і окрема подяка д-ру наук Луції Франіч-Новак за її ідею, за креативні рішення, за велику роботу і багаторічний інтерес до української культури!

Триматися за соломинки і створювати дива

У руках пані Марії звичайні соломинки так швидко перетворюються на стрункі коси, охайні плетені листочки, гриву коників і дзьобики пташок, а згодом – у неперевершені шедеври, що це здається справжнім дивом, яке відбувається у всіх на очах – під час майстер-класів художниці з Волині Марії Кравчук, організованих Народним університетом Дубрава в партнерстві з Українською громадою міста Загреб.

Все починається з поля

«Головне в соломоплетінні – полюбити матеріал, – пояснює майстриня. – Я перепробувала багато різних видів сировини, навіть пальмове листя. Плела з кукурудзяного листя, різних злаків, трав, лози, але зупинилася на соломі, це мій матеріал! Ні на що не поміняла би соломоплетіння, тільки на пензель...»

Солома зручніша за інші матеріали, росте кожен рік. Заходжу в поле заготовляти соломку, а там пахне медом, стільки живих істот! Життя! Все починається з поля...

В магазині соломку не купиш, цей матеріал практично ніде не продається, тому заготовляю його сама. Маю під вікнами своєї хати 10-15 соток жита і різних видів пшениці, які надихають. До них ходиш, з ними розмовляеш...

Наші пращурі багато плели саме з жита. Солома з пшениці менш стійка, м'якша, має інший колір. А я люблю жито! І навіть сію його більш ніж треба.

До речі, після комбайну матеріал для соломоплетіння не заготовиш. Треба його збирати серпом або краще короткою косою – коли квітує жито. Як каже мій знайомий агроном: цей час для жита – як стан кохання, магія почуттів...

Моя солома, яку я вирощую і збираю – найкраща: і тонка, і м'яка, і груба одночасно. І рівненька. Якось я вийшла з автобуса в Луцьку зі своєю соломою в торбі, а люди дивувалися і питали: де ви таку вермішель купили?»

Створити свій стиль без вчителів

Щоб плести і мати змогу творити, майструвати від душі – на початку достатньо знати два види плетіння: об'ємне і плоске, на які йдуть різні види соломки. Перші свої знання в спіральному плетінні пані Марія отримала від дідуся Олександра з сусіднього села, а в цілому вчилася плести сама. Створила свій стиль в композиціях і формах, і можливо, так сталося, бо не мала вчителів. І це не завадило з часом стати відомою художницею.

Вперше Марія Василівна взяла соломку до рук в 1984 році – потягнуло до матеріалу як магнітом... Починала з простих побутових речей – плела солом'яні дзвоники, капелюшки і сумочки. Поки не потрапила на Міжнарод-

ний фестиваль мистецтва соломи в Мінську в 2003 році, де побачила інші речі і почалися експерименти.

Пізніше серйозно захопився соломоплетінням і син художниці Іван, який любить плести янголят. В родині, до речі, вже є свої сімейні рекорди плетіння. Наприклад, недавно мати і син досить швидко сплели до свята 300 Дідухів (розміром до 40 см)!

«Витягувати такий об'єм роботи можемо тільки ми з сином, – каже майстриня. – Плести разом добре. Соломка лягає на соломку – інакше робота не йде. Є своя магія в цьому дійстві. Антидепресант в складні часи. Сотні колосків не зламає, а один – легко, ось така сила родини».

Пані Марія не любить залежати від часу: творчість потребує необмеженого ресурсу. Згадує слова викладача історії мистецтв: вийдуть дівчата заміж – і не буде коли творити: сім'я, робота... Тому пані Марія вирішила працювати в освіті - з дітьми, а у вільний час – плести за покликом душі. «Солома дає і натхнення, і їжу: якщо робиш – то заробиш», - так каже майстриня про свою копітку працю.

Висушені на сонці і змочені водою

У музеях рідко побачиш витвори мистецтва із соломи. Це тендітні для часу речі. Зберігати їх потрібно в сухому

приміщенні, це головне правило. І якщо зрізати солому тоді, коли земля не знала дощів – вона чудово зберігається! Стебла соломи добре висушуються на сонці. А плетуть з соломи вогкої – пані Марія перед роботою замочує її гарячою водою, втім, існують різні технології підготовки матеріалу.

Художниця радить подивитися солом'яні роботи в Львівському музеї етнографії та художнього промислу. А де зберігаються багаточисленні шедеври пані Марії, крім її шкільного музею? Як каже мисткиня: «Бог його знає, де мої роботи розійшлися по світу. Я мало контролювала їх долю. Знаю, що чимало зберігається в США: солом'яні маски, берегині, маківки».

А ще майстриня любить скручувати солом'яну нитку. Для її створення круглу солому треба обережно розрізати на багато частин і переплести. Цікаво, що в Англії придумали додавати до солом'яної нитки люрекс. Для королеви такою ниткою вишивали одяг.

Марія Кравчук мріє працювати з модельєрами, займатися дизайном солом'яних прикрас для високої моди. Створювати якісь неймовірні речі, наприклад – броші. На пані Марії виблискує авангардне солом'яне намисто – очей не відірвати...

На майстер-класі пахне соломою, біжать руки за тоненькими соломинками – за які ми всі тримаємося.

Ксенія Мелешко

RADOVI IZ SLAME

UKRAJINCI IZ KANIŽE SUDJELOVALI NA MANIFESTACIJI „DANI TOLISE“

Vrijedni članovi UKPD „Taras Ševčenko“ iz Kaniže do sada su organizirali tri Središnje manifestacije Ukrajinaca u RH. Prva je bila 2009. druga 2017. a treća od 7. do 9. lipnja o.g. U naše malo slavonsko selo svi vole doći jer naša udruga jako dobro priredi i organizira tako velika događanja i uvijek rado prima sve goste.

Unatoč umoru, članovi UKPD „Taras Ševčenko“ odazvali su se na poziv susjeda iz BiH na manifestaciju „Dani Tolise“.

Predsjednica Federacije BiH Lidija Bradara svečano je otvorila 18. kulturnu, zabavnu i sportsku manifestaciju „Dani Tolise“. Ova manifestacija se održava od 1. do 9. lipnja,

promovira bogatu tradiciju i kulturu ne samo posavskog kraja, već i cijele Bosne i Hercegovine.

U svom govoru, predsjednica Bradara naglasila je važnost očuvanja tradicije i kulture ovog kraja te posebno pozdravila sve stanovnike Tolise koji tako složno i vrijedno rade na očuvanju svojih običaja. „Dani Tolise, osim što promiču kulturu, običaje i vrijednosti ovog kraja te ih prenose mlađim naraštajima, pružaju mogućnost da se druže, surađuju i kao mala zajednica ostajete složni i nadaleko poznati“.

Članovi UKPD „Taras Ševčenko“ u Tolisu odlaze gotovo svake godine i ove godine oni će biti naši gosti u Kaniži na manifestaciji u kolovozu.

Mirjana Has

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN KONCERT DJEČJEG CRKVENOG ZBORA

U nedjelju, 30. lipnja 2024. godine u šestu nedjelju po Duhovima, nakon svete liturgije u pastoralnoj dvorani župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavanskom Brodu održan je koncert dječjeg zbora u kojem su se predstavili svojom pjesmom i svirkom najmlađi članovi župe. Otpjevali su pred župljanima nekoliko ukrajinskih pjesama a Maksym Zavalii je odsvirao na gitari nekoliko skladbi. Svojom izvedbom, veseljem i ozbiljnošću pri pjevanju i sviranju poka-

zali su da je njihov trud a i trud njihovih roditelja te redovito prisustvovanje probama opravdan. Unijeli su puno radosti i osmijeha na lica nazočnih. Članovi zbora uglavnom su djeca iz Ukrajine koja su zajedno sa svojim roditeljima, bakama i djedovima svoj mir od rata i agresije Rusije na njihovu domovinu Ukrajinu pronašli u Slavonskom Brodu u Republici Hrvatskoj a i u grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu. Voditeljica dječjeg zbora je Anna Vysh-

kvarko također je raseljena osoba, prognanica, zajedno sa majkom i sinom. Inicijator osnivanja dječjeg zbora, kao i većine programa je župnik, o. Aleksandar Hmilj koji je uspio zajedno s voditeljicom, roditeljima i pojedinim župljanima okupiti ovu djecu i pokazati da i pored modernih tehnologija djeca mogu i žele izraziti svoje talente i na druge načine a ovaj put to su veoma uspješno pokazali svojom pjesmom i sviranjem.

Nikola Zastržni

U DONJEM MIHOLJCU ODRŽANA 50. SMOTRA FOLKLORA „MIHOLJAČKO SIJELO“

U kulturno-umjetničkom programu sudjelovali plesači KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

U podravskom gradiću Donji Miholjac, u razdoblju od 27. do 30. lipnja 2024. godine održana je velika manifestacija pod nazivom „Miholjačko sijelo“. Događanja su počela 27. lipnja susretom pučkih pjesnika, da bi se 28. lipnja nastavila izložbom slika domaće udruge, te nastupom tamburaškog orkestra KUD-a „Matija Gubec“ iz Donjeg Miholjca. Za kraj koncert je održao ansambl „Ravnica“.

U subotu, 29. lipnja održan je glavni dio manifestacije „Miholjačko sijelo“ na kojemu je, pored mnogih udruga, nastupila i plesna skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

U 16 sati prezentirani su tradicionalni zanati i sajam domaćih proizvoda te gastro ponuda, a potom je održan prome-

nadni koncert limene glazbe. Nastavno, u 17 sati počeo je mimohod kulturno-umjetničkih društava i konjskih zaprega ulicama grada. U 18 sati održan je nastup KUD-ova na centralnoj improviziranoj pozornici u Kolodvorskoj ulici. Sudjelovalo je 18 KUD-ova.

Različitost prikaza kulture zaista je bio raznovrstan, a prezentirale su ga udruge sljedećim redoslijedom: KUD „Matija Gubec“ Donji Miholjac, KUD „Strahoninec“ Strahoninec, KUD „Matija Gubec“ Ilača, Makedonsko kulturno društvo „Braća Miladinovci“ Osijek, KUD „Pobjeda“ Tešanj (BIH), KUU „Seljačka sloga“ Nedelišće, KUU „Napredak“ Podgajci Podravski, KUD „Bihor“ Petnjica (Crna Gora), KUD „Vesela šokadija“ Koritna, HKUD „Željezničar“ Osijek, KUD „Slavonac“ Podravska Moslavina, KUD „Stručec“ Stručec, KUD „Tomislav“ Županja, KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, KUD „Šokadija“ Bocanjevci, KUD „Odvorci“ Grgurevići, Folklorni ansambl „Etno Siscia“ Sisak, te Kulturno bosansko društvo Zavidovići“ Zavidovići (BIH).

Po završetku kulturno-umjetničkog programa bila je poslužena večera za sve sudionike. Druženje je prošlo u ugodnoj atmosferi, a sve prisutne je nastavio zabavljati poznati hrvatski pjevač Miroslav Škoro.

Ivan Semenjuk

„OJ, SIBINJU, LIPO SELO NAŠE“

Українсько культурно-просвітне друштво „Taras Ševčenko“ iz Kaniže nastavlja nizati nastup za nastupom i tako u subotu, 15. lipnja 2024. godine sudjeluje u Sibinju na smotri

folkloru “Oj, Sibinju, lipo selo naše” u organizaciji KUD-a „Tomislav“.

Članovi Udruge odlaze nastupati na poziv gospođe Vesne Kožul koja je voditeljica nekoliko šokačkih društava.

Društvo izlazi na veoma malu pozornicu ali njima to ne predstavlja nikakav problem i gledatelje oduševljava svojim nastupom.

Na ovoj tradicionalnoj smotri folkloru u Sibinju KPD „Taras Ševčenko“ predstavilo se i na centralnoj pozornici gdje je nastupilo osam kulturno-umjetničkih društava: KUD „Odvorci“ Grgurevići, HKUD „Slavonija“ Jakšić, KUD „Podvinje“, KUD „Mikleuš“, KUD „Moslavec“ Voloder, KUD „Šokica“ Slobodnica, Ukrajinško kulturno-просвітне друштво „Taras Ševčenko“ Kaniža i KUU „Cernik“ - folklorni ansambl.

Mirjana Has

У СПЛІТІ ВІДЗНАЧИЛИ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ

Діти – це найбільше багатство, велика радість та надія для батьків. Діти – це майбутнє не лише для сім’ї, держави, а й для всього світу.

Кожного року 1 червня відзначається Міжнародний день захисту дітей. Це свято дитинства, захисту здоров’я і прав дітей. Кожна дитина повинна мати право на безтурботне, мирне і щасливе дитинство.

Товариство української культури у Далмації «Цвіт», яке діє в Спліті,

з нагоди цього свята провело виставку дитячих картин секції образотворчого мистецтва під керівництвом Євгенії Бахтігареєвої.

Дитяча виставка картин тривала від 22 травня до 1 червня 2024 року в Філіалі міської бібліотеки Марка Маруліча GKMM міста Спліт.

Виставку картин маленьких талановитих художників відвідала відома галерстка зі Львова – Галина Трицолін «Art salon Veles» та Тетяна Моголат – викладач образотворчого мистецтва та відома художниця з України.

Виставка була присвячена темі "Україна - Хорватія" і створена для того, щоб показати враження та емоції дітей, змушених покинути свої домівки і країну через війну в Україні. Участь взяли діти віком від 5 до 16 років.

Виставка дала можливість показати навички, які діти отримали на секції малювання, а також проявити і показати свій талант.

Виставка стала можлива завдяки підтримці Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, товариства української культури у Далмації «Цвіт» Спліт, благодійного фонду CRS, представленого Caritas.

Куратором виставки була Євгенія Бахтігареєва. Учасники виставки: Діхтяр Меланія та Ольга, Клименко Єлизавета, Колодій Аврора, Куліш Поліна, Кульбашна Василина, Куліца Вероніка, Легеда Данил, Олексенко Ауріка, Павлюк Валерія, Павлюк Вероніка, Пономарьова Софія, Русакова Дарія, Русакова Марія, Хромова Софія, Косенко Катерина.

Юні таланти організували для глядачів чудовий концерт, а юні художники були відзначені призовими місцями, грамотами та подарунками. Всі діти отримали подарунки та солодощі, а дорослі потішили діток «солодким столом».

Діти – це наше майбутнє! Віримо в світле та допомаємо талантам!

Тетяна Павлюк

„СКАРБИ ПРЕДКІВ У НАШИХ СЕРЦЯХ“

У Липовлянх відбувся 11-ий вечір мови та культури чехів, словаків і українців

Вечір мови та культури чехів, словаків і українців вже традиційний в Початковій школі ім. Йосипа Козарца, Липовляни, а відбувся він 14 червня 2024 року. Гості вечора, від найменших дітей до поважних гостей з уряду Республіки Хорватія, мали можливість ознайомитися з мовою та культурою національних меншин Липовлян, взяти участь в майстернях з виготовлення предметів матеріальної культури чехів, словаків та українців, а також отримати несподівані подарунки, підготовлені вчительками чеської, словацької та української мов.

Цього року вечір мав особливе гасло: «Скарби предків у наших серцях». Скарби предків - це культурна спадщина, яку залишили нам у спадок наші предки, це міцний зв'язок між нами і нашими батьками, бабусями і дідусями, прабабцями і прадідами, нашою батьківщиною і прабатьківщиною. Ті скарби заховані в серцях, вони прекрасні і дорогоцінні, ми їх любимо, шануємо, дорожимо ними.

Отже, діти і дорослі мали можливість познайомитися з багатою культурною спадщиною чехів, словаків та українців. Ті скарби учні та їхні вчительки вилили в серця - символ любові і мужності. Бо саме любов рухає нас, з

любові до свого коріння ми плекаємо мову і культуру наших предків, співаємо пісні, якими вони виражали радість чи смуток, любов до рідного краю чи один до одного.

Тому поезія та пісні, які звучали на дитячій виставі, були наповнені любов'ю, а сценографія була прикрашена сердечками у кольорах прапорів батьківщини. Українське серце оточували янголи, зроблені руками кожного учня, і вони чудово пасували до пісні «Молитва за Україну». Але ми також зберігаємо дорогоцінні речі, свідки далекої історії та традицій.

Тож присутні прикрашали сердечка різними традиційними техніками та мотивами. Чехи розписували керамічні сердечка, словаки виготовляли сердечка з мідного дроту та бісеру, українці вишивали сердечка гладдю, хрестиками, солов'їними вічками, поверхницею, бісером... Виготовляли і чеські троянди та ляльки, а також українські паперові ляльки-мотанки.

Вечір був багатий, як і наші скарби, повчальний і підбадьорливий, як і годиться, а головне – учні були щасливі і пишалися виконаною програмою.

Тетяна Ласик Жасар

„UMJETNOST KOJA DONOSI SVJETLO“

U petak, 31. svibnja 2024. godine grad Šibenik imao je čast ugostiti neke od najpoznatijih ukrajinskih umjetnika u sklopu otvorenja izložbe slika "Umjetnost koja donosi svjetlo".

Udruga za ukrajinsku kulturu u Dalmaciji "Cvit" uz potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske te uz pomoć "Art Salon Veles" i poznate ukrajinske umjetnice Oksane Hehedysh omogućila je ukrajinskim umjetnicima da šibenskoj publici predstave likovnu kulturu Ukrajine.

Nazočne je u ime grada Šibenika pozdravio Paško Rakić koji je napomenuo kako se rado odazvao ovom pozivu kako

bi podržao nastojanja, trud i umjetnost ljudi koji trenutno prolaze kroz ono kroz što su i Hrvati ne tako davno prolazili.

Gospođa Tetiana Pavliuk, predsjednica Udruge za ukrajinsku kulturu u Dalmaciji "Cvit" Split u ime ukrajinske udruge iz Splita zahvalila je svima na podršci te napomenula kako svatko od nas ima utjecaj na ovaj svijet: "S našim snovima, težnjama i djelima u našem životu možemo promijeniti našu okolinu. Zato, težimo ljepoti, donosimo svjetlost ljudima i činimo svijet boljim mjestom!"

Gospođa Tetiana Pavliuk zahvalila se i umjetnicima koji unatoč ratnim poteškoćama i dalje teže stvaranju ljepote, darivanju emocija i obogaćivanju kulturnog i duhovnog svijeta. Isto tako, zaželjela je svima mir, radost i pobjedu svjetla nad tamom te umjetnike prigodno darovala skulpturom sv. Mihovila, zaštitnika Šibenika koji će umjetnici ponijeti sa sobom u Ukrajinu.

Umjetnici koji su izložili svoje radove su: Oksana Hehedysh, Ivan Protsiv, Oksana Protsiv, Viktorija Protsiv, Tetyana Mogilat, Alina Khrapchynska, Yulija Sedyuk, Viktorija Dubovyk, Serhij Mikhnovski, Andriy Chyzhov.

Večer je svojim pjevanjem uveličala pjevačica Olena Fedotvij uz gitarsku pratnju Alexeja Buturovića dok je malena djevojčica Sofija Khromova oduševila prisutne izvedbama klavirskih glazbenih kompozicija.

Tetiana Pavliuk

UKRJINCI IZ LIPOVLJANA USPJEŠNO SURADUJU SA DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA

Sudjelovanje KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana na manifestaciji Zajednice Mađara iz Grubišnjog Polja

Zajednica Mađara Grubišno Polje pozvala je Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana da sudjeluju na njihovoj tradicionalnoj manifestaciji koja je održana 22. lipnja 2024. godine u etno kući Mađara „Bilogora“ u mjestu Grbavac.

Nakon obilaska Spomen-područja mađarske zajednice iz Grubišnjog Polja u mjestu Grbavac, manifestacija je počela nastupom plesne skupine KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana dinamičnim ukrajinskim plesom „Kozáčok“. Uslijedio je veliki aplauz za lijepu izvedbu.

U nastavku programa, nastupila je Udruga Mađara iz Virovitice, zatim KUD „Sloga“ iz Satnice Đakovačke, te pjevači KUD-a „Marijan Pavleković-Pajo“ iz Otrovanca.

Završetak kulturno-umjetničkog programa dopao je pjevačkoj skupini KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani koja je pojačana pjevačima mlađe pjevačke skupine Udruga otpjevala poznate ukrajinske pjesme „Kozáče, kozáče“ i „Tam na hori dubočok“. Izabrane su i otpjevane pjesme bržeg ritma.

Nakon dodjele zahvalnica i prigodnih poklona sudionici kulturno-umjetničkog programa, uslijedila je večera i ugodno zajedničko druženje predstavnika različitih nacionalnih manjina.

Ivan Semenjuk

SUSRET PJEVAČKIH ZBOROVA I FOLKLORNIH SKUPINA U KUPLJENSKOM HRUŠEVCU

U Kupljenskom Hruševcu, već tradicionalno, šesnaesti puta na ljetnoj pozornici organizirana je manifestacija pod nazivom „Susreti pjevačkih zborova i folklornih skupina“. Organizator manifestacije je KUD „Hruševac Kupljenski“. Ove godine manifestacija je održana 31. svibnja 2024. godine. Program je počeo susretom folklornih skupina na kojemu su nastupili kao domaćin, KUD „Hruševac Kupljenski“, KUD „Matija Gubec“ sa dvije postavbe, KUD „Zgubidan“, te folklorna skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana.

Članovi „Karpata“ predstavili su publici poznati atraktivni ukrajinski ples „Kozáčok“ te izvedbom uvelike oduševila prisutne gledatelje. U nastavku manifestacije program je

nastavljen susretom pjevačkih zborova, na kojem su nastupili PZ KUD-a „Januševac“, PS KUD-a „Matija Gubec“, UAZP „Kupljenovo“, PZ „Kraljevec na Sutli“, PZ KUD-a „Pojatno“, PZ HSPD „Antun Radić“ te pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ predstavila se solo pjesmom o majci „Ridna mati moja“ u izvedbi Bogdana Hnatjuka uz pratnju pjevačke skupine i harmonikašice Anamarije Nerad te ukrajinskom pjesmom „Haj, haj zelenenjkj“, te tom izvedbom oduševila prisutne gledatelje.

Po završetku programa, druženje se nastavilo, a prisutne je zabavljala grupa „Macho band“.

Ivan Semenjuk

NOVOGRADSKJE IVANJSKE NOĆI

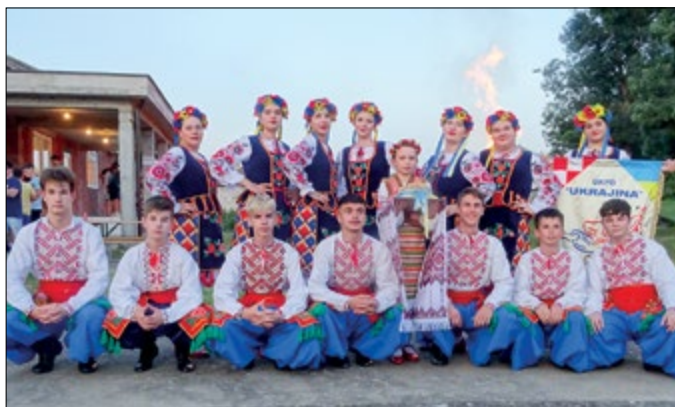
U subotu, 29. lipnja 2024. godine Kulturno-umjetničko društvo "Berislavić" i mještani prisavskog sela Novog Grada u Brodsko-posavskoj županiji koje se nalazi 30 kilometara istočno od Slavenskog Broda uz rijeku Savu i u sastavu je općine Oprisavci, oživjeli su tradicionalnom, folklornom manifestacijom "Novogradske ivanjske noći" stari pučki običaj paljenja vatre - Ivanjskog krijesa kojim se obilježava najduži dan i najkraća noć u godini za ljetnog solsticija a uoči svetkovine rođenja sv. Ivana Krstitelja na samom početku ljeta, pred bogatu žetvu i slavonske žetvene običaje. Ovo razdoblje u godini od davnina je tradicija ovoga kraja i prigodno se obilježava.

Neslužbeni program manifestacije počeo je već u dvorištu područne škole dolaskom gostujućih udruga. Uz mesne delicije koje su priredili domaćini svi zajedno su se družili, svirali a i zapjevali. Jednima su ovakve smotre podsjetnik na stara vremena, a mlađim generacijama novo gradivo iz tradicijske kulture koja ostaje njima u naslijeđe da je čuvaju i prenesu na generacije koje dolaze.

Na manifestaciji, u službenom dijelu, uspješno su se predstavili na otvorenoj pozornici u Novom Gradu, pored još

šest udruga i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavenskog Broda svojim atraktivnim i dobro uvježbanim ukrajinskim plesom "Hopak" i oduševili nazočnu publiku uz najveći pljesak. Službeni dio programa "Novogradske ivanjske noći" završio je bogatom slavonskom večerom, velikim slavonskim kolom svih sudionika ove folklorne manifestacije a nastavljen je uz zapaljeni Ivanjski krijes i zabavu uz tamburaše do kasno u noć.

Nikola Zastržni

ДУНАЙ ФЕСТ У ВУКОВАРИ

У Вуковарі від 27 до 29 червня 2024 року проходив традиційний фестиваль «Дунай Фест», в рамках якого згідно програмі «Національна гастрономія» приймало участь Українське культурно-просвітнє товариство «Іван Франко» Вуковар на чолі з представником української національної меншини Вуковарсько-сріємської області Іваном Шариком за фінансової підтримки міста Вуковар.

Меню української національної кухні, яку підготували члени гуртка Українські народні звичаї та рукоділля, що працює при товаристві, представила заступниця голови УКПТ «Іван Франко» Вуковар Вера Матушинська. Пані Вера підкреслила важливість української народної кухні як культурної спадщини поряд з мовою, літературою та мистецтвом, які створювалися протягом століть і відображали звичаї, соціальні умови, природні особливості, в яких проживав український народ протягом століть. На українському столі, прикрашеному рушниками, можна було скуштувати традиційні та неповторні українські вареники, борщ з пампушками, гречані голубці та кремзлики, горіхові та макові рулети.

У рамках проекту Дунай Фест відбулася презентація книжки «Вуковар на столі – краса і різноманітність», яку ілюструвала дизайнерка з Вуковара Зрінка Мерчен у вигляді привабливих листівок. Ця книжечка не є класичною кулінарною книгою з рецептами і фотографіями, це своєрідний спогад, який ілюстраціями та текстом оживляє розповідь про спосіб і стиль життя одного часу, культури, традиції та багатство нематеріальної культурної спадщини Вуковара через уривки життя його мешканців. Від української національної меншини у брошуру ввійшов рецепт найвідомішої в Україні страви – українських вареників.

Окрім участі у презентації відвідувачі заходу мали можливість безкоштовно відправити листівки своїм знайомим та друзям, поділившись з ними секретними рецептами з різних національних кухонь. А ділитися було чим – угорці з цієї нагоди підготували свинячий ошийок з медом, сирну намазку, ковбаси, сало, циганське запечене м'ясо, суп-гуляш, а на десерт – жербо і пиріг з вишнями. На русинському столі можна було посмакувати коржиками з кислою капустою – капуцанни-

ками, «сирцем» - сиром з яєць і молока та тістом з маком – бобальками. Сербська меншина представила печену рибу (судак, короп, сом), рибну юшку, безмежну кількість салатів та різноманітні десерти. Німецька меншина міста Вуковар представила солодкі ласощі, яким важко протистояти – яблучний штрудель, вареники з панірувальними сухарями та маком, сливові кнедлі. Хорватське товариство «Хорватська жінка» Вуковар, яке традиційно бере участь у заходах Днів Дунаю, на фестивалі представило традиційні страви національної хорватської кухні, включаючи «п'яного коропа», квасолю з бунцем, славонський бограч, пироги з вишнями та яблуками.

У Вукрварі переплітаються впливи різних культур корінних мешканців, прибульців та переселенців. Ця пов'язаність зрештою світу, здатність гостинно прийняти до себе різноманітні культури робить Вуковар гостинним краєм високоякісної гастрономії.

Штефіца Войнович

«ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Чарівний «Петриківський розпис» – унікальний вид народного мистецтва, який походить із давньої української традиції, неабияк приваблює дітей і дорослих. Один із головних факторів привабливості Петриківського розпису для дітей – це його неймовірно захоплюючі і цікаві малюнки та яскраві кольори.

Учні, які вивчають українську мову і плекають культуру в школі «Антун Матія Релькович» Бебріна, в Початкових школах Шумеча і Каніжи, залюбки занурюються у світ української культури та декоративно-прикладного мистецтва «Петриківка». Залежно від віку та рівня маленьких художників, з'являються неповторні роботи. Малювання в стилі «Петриківського розпису» на уроках

рідної мови і культури розвиває в дітей увагу, увагу до деталей та творчі навички. Разом з тим, діти вчаться враховувати дрібні деталі, такі як точки, петлі та криві лінії, які є характерними для цього мистецтва. А задача вчителів – спонукати дітей, щоб вчилися додавати свої власні елементи та деталі до малюнка і якомога більше виражали свою творчість. Учні цікава й історія виникнення «Петриківки», вони з великим захопленням слухають розповіді про це мистецтво та знають, що 5 грудня 2013 року «Петриківський розпис» було включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

Оксана Мартинюк

СУМНА ЗВІСТКА

Дорогі друзі! З болем у серці та глибокою скорботою повідомляю, що сьогодні вранці, 26 червня 2024 року, передчасно відійшов у Вічність св. пам'яті Стефан

Романів - перший Віцепрезидент Світового Конгресу Українців (СКУ), очільник громади в Австралії, колишній голова Проводу ОУН (б), колишній Голова та член Спільки Української Молоді (СУМ), справжній патріот України, віданний муж, батько і дідусь, та дуже близький наш друг.

Його життя зупинилося у Варшаві, по дорозі до Австралії з Латвії, де відбулися установчі збори Антиімперіалістичного блоку народів (АБН).

Помоліться, будь ласка, за добру і щирю душу покійного Стефана, а також за його дружину Анастасію, дітей, онуків і родину, для яких він був сяючим світлом.

Висловлюємо глибоке співчуття родині і близьким.

Вічна Йому Пам'ять!

*Від імені проводу СКУ,
Павло Ірод*

“Величезною трагедією” назвав раптову смерть Стефана Романіва, першого віцепрезидента Світового конгресу українців, голова СКУ Павло Ірод. В інтерв'ю Голосу Америки він сказав, що Стефан Романів був головою об'єднання

українських громад в Австралії та колишнім головою ОУН (Організації Українських Націоналістів). Він також координував зусилля СКУ у питанні визнання Голодомору геноцидом українського народу.

“Великий патріот, великий активіст; людина, яка діяла більше, ніж говорила. Але він також був чудовим промовцем, все з усмішкою на вустах, умів всіх розвеселити, але зробити дуже важливу роботу. Це для нас величезна трагедія”, – поділився своїми спогадами Павло Ірод.

Президент СКУ розповів, як Романів понад 15 років очолював комісію при Світовому конгресі українців із визнання Голодомору геноцидом українського народу. “Було багато дуже активних і важливих акцій. Наприклад, “Незгасима свічка”, яка об'їхала 33 країни світу, щоб інформувати громадян тих країн про Голодомор в Україні, щоб переконати політиків цих країн ухвалити закон про визнання Голодомору геноцидом. Я був свідком цього в Канаді, Стефан зі свічкою разом з очевидцями Голоду приїжджав і брав участь в різних заходах”, – згадує президент СКУ, який в минулому очолював канадську філію цієї організації.

На сьогодні, розповів Ірод, Світовий конгрес українців продовжує зусилля Романіва. Зокрема, створена “Комісія нащадків” Великого Голоду.

“Ми закликаємо всіх, хто є нащадкам жертв Голодомору, щоб вони долучилися до світової коаліції. Бо мало вже залишилося очевидців. Щоб навіть діти, нащадки очевидців, щоб вони продовжували розповідати і збирати цю історію”, – зазначив очільник СКУ.

Стефан Романів помер у віці 68 років у Варшаві 26-го червня, про це повідомила австралійська організація СУМ, членом якої він був.

СУМ – Спілька української молоді, де дітей виховують у патріотичному дусі. Мережа організації поширена у багатьох країнах світу, зокрема, в Україні та у США.

“Нам потрібно не допускати ані в собі, ані в інших втоми чи зневіри” – ці слова Стефана Романіва цитує СУМ як гасло його життя.

Стефан Романів народився 12 листопада 1955 року в Мельбурні, Австралія. Його батько Ілько Романів був родом з Тернополя, а мати – німкеня зі Штутгарта. Вони імігрували до Австралії у 1949 році.

*Джерело: Голос Америки
СКУ, 12.07.2024.*

